

Uitkomsten meicirculaire 2017 Gemeentefonds

20 juni 2017

Aan de leden van de raad,

Op 1 juni jongstleden is de meicirculaire 2017 ontvangen. Hierin wordt vooral nader invulling gegeven aan de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk. Vanwege de late ontvangst hebben wij in de Kadernota 2018 geen uitkomsten kunnen melden.

De totstandkoming van deze uitkomst zal in deze brief nader worden toegelicht en er zal uitgebreid in worden gegaan op de financiële consequenties van het een en ander.

De belangrijkste uitkomsten hiervan zijn:

- Bijstelling van de accressen (groei of krimp) van het gemeentefonds;
- De actualisatie van diverse maatstaven;
- De aanpassing van het macrobudget van de Wmo (2007);
- Verhoging integratie-uitkering decentralisaties Sociaal Domein.

In het vervolg van deze brief gaan we achtereenvolgens in op:

- Een samenvattend financieel overzicht 2017 – 2022 op basis van de meicirculaire 2017 ten opzichte van de decembercirculaire 2016;
- Een specificatie van de verschillen tussen deze meicirculaire en de decembercirculaire;
- Een inhoudelijke toelichting op de betreffende afwijkingen.

Voornemen

Wij zijn voornemens:

- a. de uitkomsten over 2017 te verwerken bij de Tweede Bestuursrapportage 2017;
- b. de uitkomsten over 2018 en verder te verwerken in de concept begroting 2018 en meerjarenraming 2019 - 2021;
- c. er is een taakmutatie en er zijn meerdere decentralisatie-uitkeringen die conform bestaand beleid budgettair neutraal worden verwerkt door deze te reserveren dan wel door te berekenen;

Besluitvorming door uw raad volgt dan bij respectievelijk de behandeling van de tweede bestuursrapportage 2017 en de begroting 2018 met meerjarenraming 2019 - 2021.

Samenvattend financieel overzicht

portefeuillehouder: Kamsteeg, A.
informatie: Arnoud Dokter
telefoon: 078 770 37 36
e-mail: ag.dokter@zwijndrecht.nl
bijlagen:
ter inzage:

De (financiële) effecten van deze landelijke ontwikkelingen zijn doorvertaald naar de gemeente Zwijndrecht. Dit resulteert in het volgende financieel overzicht:

(bedragen * € 1.000)

		2017	2018	2019	2020	2021
a.	Raming decembercirculaire 2016 (inclusief stelpost en actualisatie eigen aantallen diverse maatstaven)	62.716	63.819	64.235	64.436	64.674
b.	Raming meicirculaire 2017 (inclusief stelpost en actualisatie eigen aantallen diverse maatstaven)	63.786	66.750	67.317	67.868	68.343
c.	Bruto verschillen uitkomst meicirculaire 2017	1.070	2.931	3.082	3.432	3.669
d.	Waarvan te reserveren c.q. te verrekenen met budgetten	-282	-1.443	-1.448	-1.589	-1.637
e.	Netto verschillen uitkomst meicirculaire 2017	788	1.488	1.634	1.843	2.032

Specificatie verschillen tussen de meicirculaire 2017 en de decembercirculaire 2016

(bedragen * € 1.000)

<i>Bruto verschillen</i>		2017	2018	2019	2020	2021
1.	Afrekening accres 2016	122	0	0	0	0
2.	Accresontwikkeling 2017 t/m 2021	183	797	1.106	1.108	1.231
3.	Landelijke ontwikkeling uitkeringsbasis	91	181	212	304	304
4.	Plafond BTW-compensatiefonds	-122	31	31	31	31
5.	Actualisatie stelpost 50% voor loon - en prijsstijgingen	0	-495	-375	-135	0
6.	Technische correctie	61	61	61	31	31
7.	Nominale ontwikkeling (loon - en prijscompensatie)	0	368	92	-62	-123
8.	Actualisatie aantallen diverse maatstaven (hoeveelheidsverschillen)	307	356	318	376	364
9.	Beeindiging betalingen derden (VNG, KING)	0	50	57	57	57
10.	Wmo 2007 (met name huishoudelijke hulp)	145	187	187	188	193
11.	Verhoogde asielinstroom (partieel effect) (DU)	68	0	0	0	0
12.	Verhoogde asielinstroom (participatie - en integratie) (DU)	38	0	0	0	0
13.	Innovatieve aanpak energiebesparing (DU)	64	0	0	0	0
14.	Gezond in de stad (DU)	0	46	46	46	46
15.	Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	20	20	20	20
16.	Actualisatie integratie-uitkering decentralisaties Sociaal Domein	112	1.327	1.325	1.466	1.514
17.	Afronding	1	2	2	2	1
	Totaal bruto verschillen meicirculaire 2017	1.070	2.931	3.082	3.432	3.669

Inhoudelijke toelichting op bovenstaande afwijkingen

1. Afrekening accres 2016

Het accres 2016 (op macroniveau) is definitief vastgesteld op € 662 miljoen. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 betekent dit een positieve bijstelling van € 44 miljoen. De afrekening van het accres 2016 is daarmee voordelig en vindt plaats in 2017. Voor Zwijndrecht levert dit een incidenteel financieel voordeel op € 122.000,-.

2. Accresontwikkeling 2017 – 2021

Het geraamde accres wordt ten opzichte van de septembercirculaire 2016 over vrijwel de gehele linie opwaarts bijgesteld. Het geraamde accres 2017 komt uit op € 258 miljoen. Dit is voornamelijk het effect van hogere inflatie, waardoor het uitgavenkader van de rijksoverheid stijgt en daarmee het accres. Voor 2017 levert dit voor Zwijndrecht een voordelig effect van

€ 183.000,- op. Deze bijstelling werkt structureel en cumulatief door, voor 2018 € 797.000,- en de jaren daarna bedraagt het effect circa € 1.100.000,-.

3. Landelijke ontwikkeling van de uitkeringsbasis

De uitkeringsbasis wordt berekend door de vermenigvuldiging van de aantallen van de verdeelmaatstaven met de bijbehorende gewichten. De aantallen in de meicirculaire 2017 stijgen met circa 2,5% per jaar.

Een andere landelijke ontwikkeling is de WOZ. Binnen de algemene uitkering is de verdeelmaatstaf Ozb aangepast, omdat deze wordt afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2018 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2017. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast. Het rekestarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken.

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2016 en 1 januari 2017 bij woningen wordt geschat op 6%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling voor dezelfde periode geschat op 1%. Het rekestarief voor woningen en niet-woningen is daarop aangepast.

Gezamenlijk zijn de financiële effecten van deze landelijke ontwikkelingen voor Zwijndrecht voor 2017 € 91.000,- , voor 2018 € 181.000,- en voor 2019 € 212.000,- en verder oplopend.

4. Plafond BTW-compensatiefonds

Het BTW-compensatiefonds heeft in 2016 € 157 miljoen minder uitgekeerd dan mogelijk was onder het plafond. Het aandeel van gemeenten in de ruimte onder het plafond is vorig jaar uitgekomen op € 137 miljoen. Deze afrekening over 2016 vindt plaats in 2017 en bedraagt een nadelig effect van € 122.000,-. Het plafond is ten opzichte van de septembercirculaire 2016 naar boven bijgesteld door een hoger access. De ramingen voor 2018 en verder bedragen € 31.000,-.

5. Actualisatie stelpost 50% voor loon-prijsstijgingen

Deze stelpost betreft het nemen van een voorschot op de verwachte (meerjarige) loon – en prijsontwikkelingen. De meicirculaire leidt tot een actualisatie van deze stelpost voor 2018 met € - 495.000,- , voor 2019 met € - 375.000,- , en voor 2020 met € -135.000,- .

6. Technische correctie

De algemene uitkering wordt verhoogd om een verschil tussen de stand van de meicirculaire en de begroting gemeentefonds ongedaan te maken. Deze technische correctie vindt plaats vanaf uitkeringsjaar 2016. De uitkeringsfactor 2016 stijgt ten opzichte van de decembercirculaire 2016 met 2 punten en komt uit op 1,451. Deze correctie werkt structureel door en levert voor 2017 – 2019 € 61.000,- per jaar op. Vanaf 2020 wordt het jaarlijks € 31.000,-.

7. Nominale ontwikkeling

In de Meicirculaire verspringt het basisjaar en wordt in 2018 de nominale ontwikkeling meegenomen. De aanpassing van de loon – en prijscompensatie leidt in 2018 (€ 368.000) en 2019 (€ 92.000) tot vermeerderingen. Maar vanaf 2020 zijn er minderingen van de uitkeringsfactor met meerdere punten (1 punt is circa € 30.000,-). Het verschil ten opzichte van de septembercirculaire 2016 in punten is: 12 punten voor 2018, 3 punten voor 2019, -2 punten in 2020 en -4 punten in 2021.

8. Actualisatie aantallen diverse maatstaven

Naar aanleiding van recent ontvangen beschikkingen van het Rijk zijn onze aantallen voor de diverse uitgavenmaatstaven geactualiseerd. Het gaat om de actualisatie van de aantallen voor: toename bijstandsontvangers, toename inwoners en de omgevingsadressendichtheid. Per saldo heeft dit geleid tot voor de jaren 2017 tot en met 2021 tot voordelen geleid (circa € 300.000,- per jaar).

De hogere WOZ-korting, als gevolg van de hogere WOZ-waarde (met name bij niet-woningen), is eveneens in de hoeveelheidsverschillen opgenomen.

9. Beëindiging betalingen derden

Vanaf 1 januari 2018 vinden geen rechtstreekse betalingen aan derden meer plaats uit het gemeentefonds. De bestaande reserveringen binnen de begroting van het gemeentefonds worden met ingang van 2018 ongedaan gemaakt. Deze middelen worden toegevoegd aan de algemene uitkering. Het gaat onder andere om de bijdrage aan de VNG, het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten en de Waarderingskamer. Vanaf 2018 gaat het om een structureel bedrag van circa € 50.000,-. Dit betekent in concreto dat de gemeenten straks zelf deze bijdragen moeten gaan betalen.

10. Wmo 2007 (oud)

Jaarlijks wordt het macrobudget van de Wmo huishoudelijke hulp aangepast ten behoeve van prijs – en volumecompensatie. De loon – en prijsbijstelling van de jaarschijf 2017 is toegekend. Daarnaast is het macrobudget ook aangepast door enkele mutaties, bijvoorbeeld door de toekenning tranche extramuralisering 2018. In totaal bedraagt voor Zwijndrecht voor 2017 € 145.000,- en vanaf 2018 circa € 187.000,-.

11. en 12. Verhoogde asielinstroom

Dit zijn de toegekende bedragen voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde Asielinstroom partieel effect (€ 68.000,-) en participatie – integratie (€ 38.000,-) voor de maanden november en december 2016 en voor de periode januari tot en met april 2017.

13. Innovatieve aanpak energiebesparing

Enkele gemeenten ontvangen een overbruggingsbudget voor de Regionale basisaanpak Energiebesparing Koopwoningen. Landelijk zijn er 29 regio's, waarvan Zwijndrecht voor haar regio het aanspreekpunt is. Voor 2017 is er € 0,5 miljoen beschikbaar. Ook voor 2018 komen nog middelen beschikbaar. Nadere informatie volgt in de decembercirculaire 2017. Vooralsnog is het bedrag voor 2017 voor Zwijndrecht € 64.000,-.

14. Gezond in de Stad

Het Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in de jaren 2018 tot en met 2021. Het programma geeft gemeenten extra ruimte om de gezondheid van mensen in lage sociaal-economische positie structureel en duurzaam te verbeteren. Vanaf 2018 gaat om een structureel bedrag van € 46.000,-.

15. Armoedebestrijding kinderen

In de decembercirculaire 2016 is gemeld dat er € 85 miljoen op landelijk niveau beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor t+1 en verder.

Vanaf 2018 komt er voor de gemeente Zwijndrecht € 20.000,- aan extra budget bij.

16. Actualisatie integratie-uitkering decentralisatie Sociaal Domein

Onder punt 18 is het saldo uitgesplitst per onderdeel: Jeugdzorg, Awbz en Participatie. De macrobudgetten zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2016 gewijzigd. De belangrijkste mutatie is:

- de loon – en prijsbijstelling 2017.

Deze bedraagt voor de Wmo € 71 miljoen, voor de Jeugdwet € 69 miljoen en € 52 miljoen voor Participatie op landelijk niveau. Dit betekent voor Zwijndrecht een verhoging van (per saldo) met € 112.000 in 2017. Voor 2018 is de ontwikkeling van de uitkeringsbasis ten opzichte van de septembercirculaire 2016 € 1.327.000 positief. In de jaren hierna loopt dit verder geleidelijk op.

Te verrekenen/reserveren neutrale taakmutaties/doeluitkeringen

Inleiding

Zoals gebruikelijk bevat deze meicirculaire weer de nodige aanpassingen in taakmutaties (beleidsdoelen) en doeluitkeringen. Overeenkomstig bestaand beleid verwerken wij deze in eerste instantie budgettair neutraal in de begroting. Dit wil zeggen dat wij positieve bedragen toevoegen aan de reserve taakmutaties of aan de betreffende budgetten. Voor negatieve bedragen ramen wij stelposten, met de bedoeling deze te verrekenen met bijvoorbeeld de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) of Dienst Gezondheid & Jeugd. Hieronder geven wij een financieel overzicht (bedragen x € 1.000) met de diverse afwijkingen in de taakmutaties en doeluitkeringen, gesplitst naar:

- a. Actualisatie integratie-uitkering Sociaal Domein (nr 18)
- b. Overige (nr 19 – 24)

		2017	2018	2019	2020	2021
18.	Verrekening actualisatie integratie-uitkering decentralisaties Sociaal domein met de Dienst Gezondheid & Jeugd en de Sociale Dienst Drechtsteden (zie punt 16)					
	- Jeugdzorg (programma 1, product 320)	-137	-999	-999	-1.067	-1.072
	- Awbz naar de Wmo (programma 2, product 290)	-174	-477	-475	-514	-513
	- Participatiewet (programma 5, product 410)	199	149	149	115	71
	Totaal mutaties Sociaal domein	-112	-1.327	-1.325	-1.466	-1.514
19.	Vorming budget betalingen derden (VNG, KING)	0	-50	-57	-57	-57
20.	Reservering Verhoogde asielinstroom (partieel effect)	-68				
21.	Reservering Verhoogde asielinstroom (participatie en integratie)	-38				
22.	Reservering Innovatieve energiebesparing	-64				
23.	Reservering Gezond in Stad	0	-46	-46	-46	-46
24.	Reservering Armoedebestrijding kinderen	0	-20	-20	-20	-20
	Totaal te verrekenen integratie-uitkering decentralisaties Sociaal domein en te reserveren taakmutaties	-282	-1.443	-1.448	-1.589	-1.637
	Totaal netto verschillen meicirculaire 2017	788	1.488	1.634	1.843	2.032

18. actualisatie integratie-uitkering decentralisaties Sociaal Domein

Bij punt 16 is het saldo van het totaal van de actualisatie integratie-uitkering decentralisaties Sociaal Domein aangegeven en nader toegelicht. Per integratie-uitkering leidt dit voor de gemeente Zwijndrecht tot de volgende financiële effecten:

- voor Jeugdzorg is het effect vanaf 2017 € 137.000 oplopend tot € 1.072.000 in 2021;
- voor Awbz naar Wmo is het effect € 174.000 voor 2017 tot € 513.000,- in 2021;
- voor Participatie is het effect € -199.000 in 2017 aflopend tot € -71.000 in 2021.

19. Vorming budget betalingen derden(VNG, KING)

Voor de toelichting zie punt 9.

20. Reservering Verhoogde Asielinstroom (partieel effect)

Voor de toelichting zie punt 11 en 12.

21. Reservering Verhoogde Asielinstroom (participatie en integratie)

Voor de toelichting zie punt 11 en 12.

22. Reservering Innovatieve aanpak energiebesparing

Voor de toelichting zie punt 13.

23. Reservering Gezond in de Stad

Voor de toelichting zie punt 14.

24. Reservering Armoedebestrijding onder kinderen

Voor de toelichting zie punt 15.

Effect meicirculaire 2017 op het Resultaat

De ontwikkelingen uit de meicirculaire 2017 leiden tot een nieuw financieel perspectief. Hieronder is het geactualiseerde financieel perspectief, dat wil zeggen een overzicht waarin het effect van de meicirculaire is verwerkt na het resultaat van de Kadernota.

(bedragen * € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Resultaat Kadernota 2018	-	25	-1.096	-544	8
Totaal netto verschillen meicirculaire 2017	788	1.488	1.634	1.843	2.032
Herziening loon - en prijscompensatie (Kadernota 2018)	0	-250	-250	-250	-250
Correctie Renteresultaat	0	-200	-200	-200	-200
Geactualiseerd resultaat en financieel perspectief	-	1.063	88	849	1.590

In de Kadernota 2018 is, in hoofdstuk 3, is een inschatting gemaakt van de uitkomsten van de meicirculaire 2017. Nu de meicirculaire bekend is en de loon – en prijsontwikkeling een gegeven is, wordt deze € 250.000,- vanaf 2018 gecorrigeerd op het resultaat. Zo wordt een reëel beeld van het financieel perspectief gegeven.

In de Eerste Bestuursrapportage 2017 en in de Kadernota 2018 is een actualisatie van het renteresultaat opgenomen. Het voordeel, wat hier is gemeld, is in alle jaarschijven circa € 200.000 te hoog. Met de wijziging van het BBV is de berekening van het renteresultaat in 2017 veranderd t.o.v. 2016. Bij de melding in de Eerste Bestuursrapportage 2017 en in de Kadernota 2018 is er niet bij stil gestaan dat de rentebaten, die tot en met 2016 niet tot het renteresultaat behoorden en vanaf 2017 wel, al op een ander product in onze begroting zijn geraamd. Dit betekent dat er nu € 250.000 aan rentebaten dubbel in onze begroting zit. Samen met een paar kleinere boekhoudkundig technische aanpassingen is de melding in de Eerste Bestuursrapportage 2017 en in de Kadernota 2018 circa € 200.000 te hoog.

Graag benadrukken wij, gezien de positieve uitkomsten van de meicirculaire 2017, dat in de Kadernota 2018 een aantal voorbehouden is gemaakt. Voorbehouden die belangrijk van aard zijn, omdat deze binnen afzienbare tijd mogelijk van impact zullen zijn op het financieel perspectief. Wij noemen de volgende:

- de (verwachte) nieuwe cao voor gemeenteambtenaren, circa € 300.000;
- actualisatie van de bijdrage aan de Veiligheidsregio ZHZ;
- de onzekerheid over de ontwikkeling van de aantallen in de bijstand (in de Kadernota 2018 hebben wij de tekorten op de bijstand jaarlijks aflopend met 25% geraamd);
- de onzekerheid hoe de kosten van de Jeugd binnen het Sociaal Domein zich gaan ontwikkelen.

Daarnaast vindt in het begrotingsproces 2018 nadere detaillering plaats van reguliere budgetten zoals de salarissen en de kapitaallasten. Deze actualisaties en genoemde in de Kadernota 2018 gemaakte voorbehouden worden betrokken bij de totstandkoming van de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,